

**ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
ΛΗΔΑΣ ΚΟΥΡΣΟΥΜΠΑ
ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ
ΤΗΝ ΕΚΠΟΜΠΗ ΗΧΟΥ ΑΠΟ ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ**

(Αποτέλεσμα διερεύνησης παραπόνου)

Λευκωσία, Φεβρουάριος 2019

Γωνία Απελλή και Παύλου Νιρβάνα, 5^{ος} Όροφος, 1496 Λευκωσία

Τηλ. +357 22873200, Φαξ +357 22872365

Ιστοσελίδα: www.childcom.org.cy , Ηλ. Διεύθυνση: childcom@ccr.gov.cy

**ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ
ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ**

ΓΕΠ	Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού
Σύμβαση	Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου
ΕΔΑΔ	Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΓΔ	Γενική Διευθύντρια / Γενικός Διευθυντής
ΥΔΔΤ	Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
ΚΟΤ	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
A. Εισαγωγή	4
B. Ιστορικό	4
Γ. Ενέργειες για διερεύνηση	6
Δ. Νομικό Πλαίσιο	9
Δ.1 Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Σύμβαση)	9
Δ.1.1 Αρχή της Μη Διάκρισης	9
Δ.1.2 Αρχή της Διασφάλισης του Συμφέροντος του Παιδιού	10
Δ.1.3 Το Δικαίωμα στην Ποιότητα Ζωής, το Δικαίωμα στην Ανάπαυση και το Δικαίωμα στην Ιδιωτική Ζωή	11
Δ.2 Εθνική Νομοθεσία	11
Δ.2.1 Ο περί Κέντρων Αναψυχής Νόμος (Ν. 29/1985, όπως τροποποιήθηκε)	11
Δ.2.2 Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμος του 2016 [Ν. 50(Ι)/2016, όπως διορθώθηκε]	12
Δ.2.3 Ο Ποινικός Κώδικας – Κεφ.154 (Άρθρο 187 - Χρήση οργάνων που ενισχύουν τον ήχο σε δημόσιους χώρους ή κοντά σε δημόσιους χώρους)	14
Δ.3 Νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	15
Ε. Διαπιστώσεις – Συμπεράσματα	16
Στ. Εισηγήσεις	18
Κατακλείδα	20

A. Εισαγωγή

1. Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που μου παρέχονται από τους περί Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού Νόμους του 2007 και 2014 [Ν.74(Ι)/2007 και Ν.44(Ι)/2014], στα πλαίσια διερεύνησης παραπόνου.

B. Ιστορικό

2. Κατά καιρούς, μου υποβλήθηκαν διάφορα παράπονα για πρόκληση οχληρίας από τη χρήση μεγαφώνων σε κέντρα αναψυχής, τα οποία λειτουργούν σε κατοικημένες περιοχές όπου διαμένουν παιδιά. Στις πλείστες περιπτώσεις, παρέπεμψα τους παραπονούμενους στις Υπηρεσίες του Κράτους που επιλαμβάνονται του θέματος, για ενέργειες στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους. Η πληροφόρηση που έλαβαν οι παραπονούμενοι από τις αρμόδιες Αρχές ήταν, ως επί το πλείστον, ασαφής, με απροσδιόριστες αναφορές στο ρόλο των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, χωρίς ξεκάθαρο πρωτόκολλο συνεργασίας ως προς τους χειρισμούς της υπόθεσης. Ως εκ τούτου, σε μία περίπτωση παραπόνου (ΓΕΠ11.17.05.05.53) που μου υποβλήθηκε το 2017, το οποίο θεωρείται αντιπροσωπευτικό δείγμα και των υπόλοιπων παραπόνων που μου υποβλήθηκαν, προέβηκα σε σχετική παρέμβαση για διερεύνηση του θέματος. Στόχος της παρέμβασής μου ήταν να καταλήξω σε συμπεράσματα για ενδεχόμενες παραβιάσεις δικαιωμάτων παιδιών, εξαιτίας του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εκπομπή ήχου σε κέντρα αναψυχής και των διοικητικών πρακτικών που εφαρμόζονται.
3. Το συγκεκριμένο παράπονο (ΓΕΠ11.17.05.05.53) υποβλήθηκε σε πολλούς αποδέκτες, μεταξύ αυτών και σε εμένα, με επιστολή ημερομηνίας 13/6/2017, από πατέρα ανήλικων παιδιών, η κατοικία του οποίου γειτνιάζει με κεντρική πλατεία του Δήμου Πάφου. Ακολούθως, πραγματοποιήθηκαν τηλεφωνικές συνομιλίες ανάμεσα στον παραπονούμενο και λειτουργό του Γραφείου μου, καθώς, επίσης, αλληλογραφία του παραπονούμενου με τις αρμόδιες Υπηρεσίες, η οποία μου κοινοποιήθηκε.
4. Σύμφωνα με τις αναφορές, προέκυψαν οι εξής πληροφορίες:
 - i. Ο παραπονούμενος ισχυρίστηκε ότι υφίσταται έντονο πρόβλημα οχληρίας κατά τις νυχτερινές ώρες στον τόπο διαμονής του, το οποίο οφείλεται στην αλόγιστη ή/και παράνομη χρήση συσκευών εκπομπής ήχου από υποστατικά που γειτνιάζουν στην οικία του και που εμπίπτουν στα διοικητικά όρια του Δήμου Πάφου. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς, προκαλείται ηχορύπανση και

έντονη διατάραξη της κοινής ησυχίας μέχρι τις μεταμεσονύχτιες ώρες, γεγονός που επηρεάζει την ξεκούραση, τον ύπνο και την ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής και ειδικότερα των παιδιών.

- ii. Ομάδα επηρεαζόμενων κατοίκων της περιοχής υπέβαλαν ενυπόγραφο Υπόμνημα, ημερομηνίας 5/9/2017, προς τον Υπουργό Εσωτερικών και τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, διατυπώνοντας τη διαμαρτυρία τους για *«τη μετάδοση μέσω μεγάλων και σε πολύ ψηλή ένταση μουσικών εκτελέσεων καθημερινά και καθ' όλες τις προχωρημένες ώρες που οι άνθρωποι πρέπει να κοιμούνται και να ξεκουράζονται»*.
- iii. Στην απάντηση της Επάρχου Πάφου προς τον παραπονούμενο, ημερομηνίας 4/7/2017, αναφέρεται ότι, το Γραφείο της Επάρχου *«σε συνεργασία με τον Αστυνομικό Διευθυντή Πάφου έχει λάβει μέτρα για την οχληρία που προκαλούν τα κέντρα αναψυχής που βρίσκονται στην Πλατεία Κέννεντυ»*. Εντούτοις, δεν διευκρινίζονται τα μέτρα που λήφθηκαν.
- iv. Στην απάντηση της Γενικής Διευθύντριας (ΓΔ) του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (ΥΔΔΤ) προς τον παραπονούμενο, ημερομηνίας 5/9/2017, αναφέρεται ότι, το παράπονο *«έχει διαβιβαστεί στον Αρχηγό Αστυνομίας με οδηγίες όπως ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για τερματισμό των παρανομιών»*.
- v. Στην απάντηση του Αστυνομικού Διευθυντή Πάφου προς τον παραπονούμενο, ημερομηνίας 1/8/2017, αναφέρεται ότι: *«δόθηκαν οδηγίες σε μέλη της Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου και διενεργούνται ανελλιπώς έλεγχοι για πάταξη του φαινομένου της ηχορύπανσης στην περιοχή της πλατείας Κέννεντυ στην Πάφο. [...] Το τελευταίο χρονικό διάστημα μέλη της Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου διενήργησαν επιχειρήσεις και από συγκεκριμένα υποστατικά κατασχέθηκε εξοπλισμός και όργανα που προκαλούν ηχορύπανση. Επίσης, μετά από εισήγηση της Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου αναστάληκαν από τον Έπαρχο για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα οι άδειες χρήσης μεγαφώνων από υποστατικά στην αναφερόμενη περιοχή. [...] Οι υπεύθυνοι των συγκεκριμένων υποστατικών στην περιοχή της πλατείας Κέννεντυ στην Πάφο καταγγέληκαν σε αρκετές περιπτώσεις και οι υποθέσεις καταχωρίστηκαν ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου.»*
- vi. Στην απάντηση του Δήμου Πάφου προς τον παραπονούμενο, ημερομηνίας 9/11/2017, αναφέρεται ότι: *«σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία ο Δήμος Πάφου δεν νομιμοποιείται να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των κέντρων αναψυχής που λειτουργούν στο κέντρο της πόλης. Αρμόδια υπηρεσία για την*

έκδοση των αδειών εκπομπής ήχου είναι η Επαρχιακή Διοίκηση και την τήρηση των όρων των εκδοθεισών αδειών ελέγχει η Αστυνομική Διεύθυνση Πάφου.»

- vii. Ο παραπονούμενος ισχυρίζεται ότι, όπως πληροφορήθηκε τηλεφωνικώς, αλλά και σε κατ' ιδίαν συνάντηση με λειτουργό της Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου, εκδόθηκαν δύο δικαστικά Διατάγματα για πάταξη της παρανομίας, τα οποία βρίσκονται στην κατοχή της Αστυνομίας. Όμως, παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με τις αναφορές του, συγκεκριμένα υποστατικά δεν κατέχουν άδεια εκπομπής ήχου, εντούτοις συνεχίζουν να παρανομούν, εκπέμποντας μουσική στη διαπασών μέχρι τις πρωινές ώρες.
 - viii. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του παραπονούμενου, δεν υπάρχει συνέπεια στην ανταπόκριση της Αστυνομίας στις κλήσεις των περιοίκων για καταγγελία του φαινομένου. Σε κάποιες περιπτώσεις γίνονται άμεσες υποδείξεις και διακόπτεται η εκπομπή ήχου, σε άλλες περιπτώσεις τα ηχεία απενεργοποιούνται μετά την πάροδο δύο ωρών, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις τα περιπολικά περνούν έξω από τα εν λόγω υποστατικά την στιγμή της παρανομίας, χωρίς όμως να παρεμβαίνουν.
5. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ως αρμόδια Αρχή για την εποπτεία της εκπομπής ήχου από τα Κέντρα Αναψυχής ορίζεται ο οικείος Δήμος, για τις περιπτώσεις που τα Κέντρα Αναψυχής εμπίπτουν εντός των διοικητικών του ορίων (βλ. Νομικό Πλαίσιο). Εντούτοις, σύμφωνα με την πληροφόρηση που μου δόθηκε, φαίνεται ότι στην προκειμένη περίπτωση ασκεί εποπτικό ρόλο η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου, αντί ο Δήμος Πάφου.

Γ. Ενέργειες για διερεύνηση

6. Στη γραπτή παρέμβαση μου προς τον ΓΔ του Υπουργείου Εσωτερικών, την Αναπληρώτρια ΓΔ ΥΔΔΤ, την Έπαρχο Πάφου και τον Δήμαρχο Πάφου, ημερομηνίας 26/3/2018, τέθηκαν τα πιο κάτω ερωτήματα:
- i. *«Ποια είναι η αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας; Σε περίπτωση που υπάρχουν οποιαδήποτε Διατάγματα που καθορίζουν τις σχετικές αρμοδιότητες, παρακαλώ όπως επισυναφθούν.»*
 - ii. *Από τις αναφορές του παραπονούμενου, φαίνεται ότι εκδόθηκαν Διατάγματα Δικαστηρίου για πάταξη της παρανομίας που παρατηρήθηκε σε σχέση με τις εκπομπές ήχου σε συγκεκριμένα κέντρα αναψυχής. Παρακαλώ όπως γνωστοποιηθούν στην Επίτροπο τα σχετικά Διατάγματα και δοθούν*

λεπτομέρειες ως προς τα μέτρα και τις ενέργειες που λαμβάνει η Αστυνομία για επιβολή των Διαταγμάτων.

- iii. *Ποιο είναι το πλαίσιο συνεργασίας των συναρμόδιων Υπηρεσιών για τον αποτελεσματικό χειρισμό της περίπτωσης, αλλά και άλλων παρόμοιων περιστατικών;»*
7. Σε συνέχεια της πιο πάνω παρέμβασής μου, ημερομηνίας 26/3/2018, έλαβα απαντήσεις μόνο από την Έπαρχο Πάφου και από τον ΓΔ ΥΔΔΤ, ενώ οι Δημοτικές Αρχές Πάφου και το Υπουργείο Εσωτερικών δεν ανταποκρίθηκαν στην παρέμβαση μου.
 8. Στην επιστολή της Επάρχου Πάφου προς εμένα, ημερομηνίας 4/7/2018, παρατέθηκαν οι εξής πληροφορίες:
 - i. *Επιβεβαιώθηκε ότι, με βάση το άρθρο 2 του περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμου του 2016 [N.50(I)/2016], αρμόδια Αρχή είναι ο οικείος Δήμος στις περιπτώσεις που το κέντρο αναψυχής εμπίπτει στα διοικητικά όρια του Δήμου (όπως, στην προκειμένη περίπτωση, των κέντρων αναψυχής που βρίσκονται στην κεντρική πλατεία της Πάφου).*
 - ii. *Ο Νόμος N.50(I)/2016 «δεν κατέστη δυνατό να τεθεί σε εφαρμογή μέχρι στιγμής λόγω σημαντικής καθυστέρησης που παρατηρείται στη ρύθμιση πρακτικών ζητημάτων που απαιτείται να προηγηθούν της εφαρμογής του. [...] το Υπουργείο Εσωτερικών έχει καταθέσει τροποποιητικό Νομοσχέδιο στην Βουλή των Αντιπροσώπων προκειμένου η ημερομηνία ισχύος του Νόμου να καθοριστεί αργότερα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου».*
 - iii. *«ενόψει της πιο πάνω επιπλοκής, η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου, όπως και οι άλλες Επαρχιακές Διοικήσεις, εφαρμόζοντας την πρακτική που ίσχυε στο παρελθόν, συνεχίζει να εκδίδει άδειες χρήσης μεγαφώνων κατ' επίκληση του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα, παρόλο που σ' αυτόν δεν προβλέπεται η διοικητική διαδικασία και σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα η άσκηση από μέρους του Επάρχου αυτών των εξουσιών είναι επισφαλής»*
 - iv. *«οι άδειες που εκδίδονται αφορούν τη χρήση μεγαφώνων εντός των υποστατικών και σε περίπτωση που μετά από καταγγελίες ή/και ελέγχους που διενεργούνται από μέρους της Αστυνομίας, διαπιστώνεται παραβίαση των όρων και πρόκληση οχληρίας, η άδεια ανακαλείται άμεσα και η Αστυνομία λαμβάνει δικαστικά μέτρα, ανάλογα με την περίπτωση»*

- v. *«η Επαρχιακή Διοίκηση συνεργάζεται με την Αστυνομία ζητώντας τις απόψεις της τόσο πριν την έκδοση μιας άδειας, όσο και μετά την τήρηση των όρων»*
 - vi. Στη συγκεκριμένη περίπτωση του παραπόνου που υποβλήθηκε, η Επαρχιακή Διοίκηση συνεργάζεται με την Αστυνομία από τον Ιούνιο 2017. Για τρία κέντρα αναψυχής που λειτουργούν στην πλατεία Κέννετυ, οι άδειες χρήσης μεγαφώνων αναστάληκαν στις 28/6/2017, ακολούθως εκδόθηκαν προσωρινές άδειες από τις 11/7/2017 μέχρι τις 31/8/2017 και νέες άδειες εκδόθηκαν το 2018 για τα δύο εκ των τριών κέντρων αναψυχής.
9. Στην επιστολή του ΓΔ ΥΔΔΤ προς εμένα, ημερομηνίας 21/8/2018, παρατέθηκαν, ανάμεσα σε άλλα, οι εξής πληροφορίες:
- i. Επιβεβαιώθηκε η αρμοδιότητα του οικείου Δήμου για χειρισμούς του παραπόνου, σύμφωνα με τον Νόμο Ν.50(Ι)/2016.
 - ii. Κατ' επίκληση του άρθρου 187 του Κεφ.154 του Ποινικού Κώδικα, *«στις 24/2/2017 έχουν δοθεί οδηγίες από τον Αρχηγό Αστυνομίας όπως ο έλεγχος και οι καταγγελίες, βάσει της Πρόνοιας του Ποινικού Κώδικα, αφορούν μόνο υποστατικά που λειτουργούν ως κέντρα αναψυχής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας από τον ΚΟΤ. Διευκρινίζεται ότι με βάση την επιφύλαξη του εδαφίου (1), του υπό αναφορά άρθρου 187, δεν παρέχεται η δυνατότητα ελέγχου και καταγγελίας των αδειούχων κέντρων αναψυχής που αναφέρονται πιο πάνω, για τα οποία ισχύει ο νέος Νόμος 50(Ι)2016».*
 - iii. Κατόπιν οδηγιών του ΥΔΔΤ, ανατέθηκε στην Αστυνομική Διεύθυνση Πάφου η διερεύνηση που σχετιζόταν με την υπό αναφορά περίπτωση. Μετά το πέρας των ανακρίσεων, καταχωρίστηκαν ποινικές υποθέσεις εις βάρος των υποστατικών και των διαχειριστών τους, οι οποίοι αντιμετώπισαν κατηγορίες για *«Κοινή Οχληρία (Κεφ.154, Άρθρο 186), Οχληρά Επαγγέλματα (Κεφ.154, Άρθρο 193), Οχληρία Θορύβου (Ν.91/1968, Άρθρο 3) και Χρήση Μεγαφώνων Χωρίς Άδεια (Κεφ.154, Άρθρο 187)»*. Οι υποθέσεις τέθηκαν υπό εκδίκαση.
 - iv. *«Σημειώνεται ότι με την καταχώρηση των πιο πάνω υποθέσεων, η υπόθεση διαβιβάστηκε στο Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και αφού μελετήθηκε η νομοθεσία, διαπιστώθηκε ότι δεν χωρούσε έκδοση διατάγματος με βάση την ποινική νομοθεσία. Παρεχόταν όμως εξουσία στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με βάση το άρθρο 45 του περί Αστικών Δικαιωμάτων Νόμου (Κεφ.148) για καταχώρηση αγωγής σε βάρος των διαχειριστών των υποστατικών»*. Με οδηγίες του Γενικού Εισαγγελέα

εγέρθηκαν αγωγές και «εκδόθηκαν σε σχέση με τα πιο πάνω υποστατικά, οριστικά διατάγματα με τα οποία απαγορεύεται στους διαχειριστές/ υπεύθυνους των υποστατικών να μεταδίδουν ενισχυμένο ήχο που να προκαλεί οχληρία».

- v. Μετά την έκδοση των διαταγμάτων, περιπολικό της αστυνομίας αντιλήφθηκε ότι ένα εκ των υποστατικών προκαλούσε οχληρία με τη χρήση μεγαφώνων, οπότε οι αστυνομικοί «εισήλθαν στο πιο πάνω υποστατικό και συνέλαβαν τον διαχειριστή του και παράλληλα σε έρευνα που ακολούθησε, παραλήφθηκαν ως τεκμήρια συσκευές μεγαφώνων. Ο διαχειριστής του πιο πάνω υποστατικού κατηγορήθηκε γραπτώς για τα αδικήματα της ανυπακοής σε δικαστικό διάταγμα, καταφρόνησης δικαστηρίου, πρόκλησης οχληρίας, οχληρών επαγγελμάτων και οχληρίας θορύβου». Εναντίον του διαχειριστή καταχωρίστηκε ποινική υπόθεση.
- vi. «Από τα γεγονότα διαπιστώνεται ότι η συνεργασία μεταξύ των Υπηρεσιών δεν είναι ικανοποιητική, καθότι ούτε ο ΚΟΤ ανακάλεσε την άδεια λειτουργίας των υποστατικών, ούτε το Δημαρχείο επενέβηκε βάσει των εξουσιών που του παρέχει το άρθρο 91(α) και 94 του περί Δήμων Νόμου για έκδοση διατάγματος άρσης οχληρίας. Μόνο η Έπαρχος Πάφου ανακάλεσε τις άδειες χρήσης μεγαφώνων που διατηρούσαν τα πιο πάνω υποστατικά.»

Δ. Νομικό πλαίσιο

Δ.1 Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού¹ (στο εξής: «Σύμβαση»)

10. Η Σύμβαση, διασφαλίζει μια ισορροπία ανάμεσα στην αναγνώριση της αυτονομίας του παιδιού και στην προστασία/ φροντίδα του. Κεντρικός άξονας είναι η προαγωγή του συμφέροντος του παιδιού και η κατοχύρωση της ανάπτυξης, της ευημερίας και της αξιοπρέπειάς του.

Δ.1.1 Αρχή της Μη Διάκρισης

11. Με βάση την **Αρχή της Μη Διάκρισης**, η οποία ορίζεται στο **Άρθρο 2** της Σύμβασης και αποτελεί μια από τις τέσσερις γενικές αρχές της Σύμβασης, όπως τις έχει καθορίσει η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού²,

¹ Convention on the Rights of the Child, New York, 20 November 1989 (Η Κύπρος κύρωσε τη Σύμβαση στις 7 Φεβρουαρίου 1991).

² CRC Committee (2003), General Comment No.5: General Measures of Implementation of the Convention of the Rights of the Child, para.12

τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να σέβονται τα δικαιώματα που αναφέρονται στη Σύμβαση **«και να τα εξασφαλίζουν σε κάθε παιδί που υπάγεται στη δικαιοδοσία τους, χωρίς καμία διάκριση».**

12. Η Αρχή της Μη Διάκρισης δεν σημαίνει και ίδια μεταχείριση. Διακρίσεις μπορούν να προκύψουν, όχι μόνο λόγω της διαφορετικής μεταχείρισης προσώπων που βρίσκονται σε όμοιες καταστάσεις, **αλλά και λόγω της ίδιας μεταχείρισης προσώπων που βρίσκονται σε διαφορετικές καταστάσεις.**

Δ.1.2 Αρχή της Διασφάλισης του Συμφέροντος του Παιδιού

13. Η **Αρχή της Διασφάλισης του Συμφέροντος του Παιδιού** ως διακριτής προσωπικότητας³ έχει αναλυθεί από την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Η αρχή αυτή ορίζεται στο **Άρθρο 3(1)**, της Σύμβασης και καθορίζει ότι, σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν παιδί, είτε αυτές λαμβάνονται στη σφαίρα της δημόσιας είτε της ιδιωτικής ζωής, το παιδί έχει δικαίωμα, κατά πρώτο, να αξιολογείται το συμφέρον του και, κατά δεύτερο, η διασφάλιση του συμφέροντος του να έχει πρωταρχική σημασία.

14. Το συμφέρον του παιδιού πρέπει να αξιολογείται στη βάση της συγκεκριμένης κατάστασης στην οποία βρίσκεται, του περιβάλλοντος και των αναγκών του. Προϋπόθεση είναι να διασφαλίζεται η σωματική, ψυχολογική, ηθική και πνευματική του ακεραιότητα, καθώς και η ανθρωπινή του αξιοπρέπεια.

15. Λέγοντας ότι, σε κάθε απόφαση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη «πρωτίστως το συμφέρον του παιδιού» εννοούμε ότι, το συμφέρον του παιδιού έχει προτεραιότητα έναντι άλλων παραγόντων που πιθανόν να εμπλέκονται σε μια απόφαση/δράση. Η έμφαση που δίνει η Σύμβαση στο συμφέρον του παιδιού στηρίζεται στο ότι, το παιδί βρίσκεται σε μια ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση, λόγω της εξάρτησής του από τους ενήλικες, οι δεξιότητες και ο βαθμός ωριμότητάς του βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη, και στο ότι, πολύ συχνά, δεν δίνεται «φωνή» στην άποψή του.

16. Σε κάθε περίπτωση λήψης απόφασης, η οποία επηρεάζει ένα συγκεκριμένο παιδί, αναγνωρισμένη ομάδα παιδιών ή παιδιά γενικά, πρέπει να αξιολογούνται οι πιθανές επιπτώσεις (αρνητικές και θετικές) της απόφασης στο παιδί/παιδιά και να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η αξιολόγηση αυτή στη λήψη απόφασης. Με άλλα λόγια, θα πρέπει να τεκμηριώνεται πώς το συμφέρον του παιδιού έχει «ζυγιστεί» έναντι άλλων παραγόντων, είτε αυτοί αφορούν θέματα πολιτικής είτε άλλες ατομικές περιπτώσεις.

³ Committee on the Rights of the Child (2013): General comment No.14 on the right of the child to have his or her best interest taken as a primary consideration (art.3, para.1).

Δ.1.3 Το Δικαίωμα στην Ποιότητα Ζωής, το Δικαίωμα στην Ανάπαυση και το Δικαίωμα στην Ιδιωτική Ζωή

17. Σύμφωνα με το Άρθρο 27 της Σύμβασης, τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε παιδιού για ένα κατάλληλο επίπεδο ζωής, το οποίο να επιτρέπει τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη του, ενώ, σύμφωνα με το Άρθρο 31, τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί το δικαίωμα, μεταξύ άλλων, στην ανάπαυση. Ως εκ τούτου, πρέπει να εφαρμόζονται τα κατάλληλα μέτρα, για τη διασφάλιση τέτοιων συνθηκών διαβίωσης που να επιτρέπουν την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.
18. Σύμφωνα με το Άρθρο 16 της Σύμβασης, κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένεια του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από το νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών. Αποτελεί, επομένως, υποχρέωση του Κράτους να προστατεύει το εν λόγω δικαίωμα των παιδιών είτε από αυθαίρετες επεμβάσεις είτε μέσω θετικών ενεργειών του Κράτους για να διασφαλίσουν την απόλαυση του εν λόγω δικαιώματος.
19. Όλα τα πιο πάνω δικαιώματα θα πρέπει να διασφαλίζονται από το Κράτος και, στην προκειμένη περίπτωση, από τις τοπικές αρχές, οι οποίες οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, λαμβάνοντας πρωτίστως υπόψη σε όλες τις περιπτώσεις το συμφέρον των παιδιών, όταν αυτά επηρεάζονται από ενέργειες και συμπεριφορές που παραβιάζουν τα δικαιώματά τους.

Δ.2 Εθνική Νομοθεσία

Δ.2.1 Ο περί Κέντρων Αναψυχής Νόμος (Ν. 29/1985, όπως τροποποιήθηκε)

20. Ο περί Κέντρων Αναψυχής Νόμος καθορίζει την κατάταξη των κέντρων αναψυχής σε κατηγορίες [άρθρο 5(1)] και τις ώρες λειτουργίας των κέντρων αναψυχής [άρθρο 19]. Ορίζει, επίσης, ως αρμόδια Αρχή για την έκδοση αδειών λειτουργίας των κέντρων αναψυχής το Διοικητικό Συμβούλιο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ) [άρθρο 3]. Η άδεια λειτουργίας ενός κέντρου δύναται να ανακληθεί από τον ΚΟΤ σε διάφορες περιπτώσεις, σύμφωνα με τις πρόνοιες του εν λόγω Νόμου, περιλαμβανομένης της «*καταδίκης λόγω συστηματικής παραβάσεως των διατάξεων του Νόμου ή των Κανονισμών*» [άρθρο 7(1)(β)].

21. Στο άρθρο 19 του Νόμου αναφέρεται ρητά ότι, οποιαδήποτε παράταση ή μείωση των καθοριζόμενων ωρών λειτουργίας των κέντρων αναψυχής *«παρέχεται μόνο για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει εκάστοτε τους 6 μήνες και κατόπιν ειδικής προς τούτο άδειας, που εκδίδεται από τον Έπαρχο της επαρχίας μέσα στα όρια της οποίας βρίσκεται το κέντρο, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι»* [άρθρο 19(2)(α)]. Επιπλέον, ο οικείος Έπαρχος δύναται όπως, καθ' οιονδήποτε χρόνο εντός της περιόδου ισχύος της ειδικής άδειας, αφού λάβει τις απόψεις του ΚΟΤ, ανακαλέσει ή τροποποιήσει την άδεια αυτή. [άρθρο 19(2)(β)]
22. Σε σχέση με την εποπτεία της εφαρμογής του Νόμου, ορίζεται ότι ο έλεγχος της τήρησης υπό των κέντρων αναψυχής των διατάξεων του Νόμου και των Κανονισμών διενεργείται από τον ΚΟΤ. [άρθρο 21(1)]

Δ.2.2 Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμος του 2016 [N. 50(I)/2016]

23. Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμος του 2016 [N.50(I)/2016] κατάργησε και αντικατέστησε προγενέστερο Νόμο του 2007 με τον ίδιο τίτλο, ο οποίος ουδέποτε είχε τεθεί σε ισχύ μέχρι την κατάργησή του. Ο Νόμος του 2016 τέθηκε σε ισχύ την 1/1/2017 και θα έπρεπε να είχε εφαρμοστεί από την εν λόγω ημερομηνία.
24. Ο Νόμος 50(I)/2016 ορίζει ως αρμόδια αρχή *«τον οικείο δήμο, σε περίπτωση που το κέντρο αναψυχής εμπίπτει στα διοικητικά όρια δήμου και τον οικείο Έπαρχο, σε περίπτωση που το κέντρο αναψυχής δεν εμπίπτει στα διοικητικά όρια δήμου, ή όπως άλλως ορισθεί με διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών»*. [άρθρο 2]
25. Επιπλέον, η Αστυνομία Κύπρου ή/και η αρμόδια Αρχή εξουσιοδοτεί τον «επιθεωρητή ηχητικής ρύπανσης» ως το αρμόδιο πρόσωπο για τον έλεγχο της τήρησης των ορίων εκπομπής ήχου από τα κέντρα αναψυχής. [άρθρο 2]
26. Σε σχέση με την έκδοση άδειας εκπομπής ήχου, ο εν λόγω Νόμος αναφέρει ότι *«ο Υπουργός Εσωτερικών, με τη συνδρομή του Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, καθορίζει την ηχητική διαβάθμιση των περιοχών των κέντρων αναψυχής που εκπέμπουν ήχο οχληρής ή συνήθους μορφής, λαμβάνοντας υπόψη και το ενδεχόμενο επηρεασμού των περιοχών κατοικίας ή άλλων ευαίσθητων δεκτών»*. [άρθρο 3(2)]
27. Ακολούθως, σύμφωνα με την ηχητική διαβάθμιση των περιοχών, ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, σε συνεργασία με τον

Υπουργό Εσωτερικών, οφείλουν να εκδίδουν από κοινού Διάταγμα, το οποίο να καθορίζει τα ανώτατα επιτρεπτά όρια εκπομπής ήχου στο εξωτερικό των κέντρων αναψυχής, τις προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν τα όργανα ελέγχου έντασης ήχου και τα συστήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επίσης τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται. Για τον σκοπό αυτό, οι Υπουργοί πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τις απόψεις του ΚΟΤ, των Επάρχων, της Αστυνομίας Κύπρου, της Ένωσης Δήμων Κύπρου κ.ά. φορέων. [άρθρο 3(3)(4)(5)]

28. «Η άδεια εκπομπής ήχου εκδίδεται από την οικεία αρμόδια αρχή, σύμφωνα με τα ανώτατα επιτρεπτά όρια εκπομπής ήχου ανά περιοχή που προβλέπονται στο Διάταγμα δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (5)». Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής, η οικεία αρμόδια Αρχή δύναται να καθορίζει μειωμένο ανώτατο όριο εκπομπής ήχου, είτε αυτεπάγγελα είτε, εάν το επιθυμεί το ιδιοκτήτης. [άρθρο 3(6)] Επιπλέον, η αρμόδια Αρχή «δύναται να καθορίζει διαφοροποιημένα όρια εκπομπής ήχου για ορισμένα χρονικά διαστήματα, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν παραστάσεις των ιδιοκτητών ή κατόχων των κατοικιών ή άλλων ευαίσθητων δεκτών που συνορεύουν ή βρίσκονται σε μικρή απόσταση από το κέντρο αναψυχής [...]» [άρθρο 3(9)(δ)]. Περαιτέρω, η αρμόδια Αρχή «σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι το καθορισμένο από αυτήν ανώτατο όριο εκπομπής ήχου παρενοχλεί τις παρακείμενες προς τα κέντρα αναψυχής κατοικίες ή άλλους ευαίσθητους δέκτες, δύναται, μετά από σχετικό αίτημα ή αυτεπάγγελα, να μειώσει το όριο αυτό, καθορίζοντας νέο ανώτατο όριο εκπομπής ήχου, το οποίο είναι χαμηλότερο του αρχικά καθορισμένου, λαμβάνοντας υπόψη και ακουστική μελέτη [...]». [άρθρο 3(9)(ε)]

29. Η άδεια εκπομπής ήχου ισχύει για τις ώρες λειτουργίας του κέντρου που καθορίζονται στον περί Κέντρων Αναψυχής Νόμο [άρθρο 3(7)]. Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμος του 2016 ορίζει ότι, «σε περίπτωση λήξης και μη ανανέωσης της άδειας λειτουργίας του κέντρου αναψυχής, η άδεια εκπομπής ήχου τερματίζεται αυτόματα, μέχρι την ανανέωση της άδειας λειτουργίας». [άρθρο 3(9)(στ)]

30. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων της άδειας εκπομπής ήχου, ο ιδιοκτήτης είναι ένοχος αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινές. Σε περίπτωση μεταγενέστερης καταδίκης του για το ίδιο αδίκημα, το Δικαστήριο δύναται να διατάξει την κατάσχεση του μηχανήματος αναπαραγωγής ήχου ή/και την αναστολή της άδειας εκπομπής ήχου του κέντρου αναψυχής. [άρθρο 8]

31. Όπως έχω πληροφορηθεί, στις 22/6/2018 κατατέθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών τροποποιητικό νομοσχέδιο, με τίτλο «ο περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018», η συζήτηση του οποίου ακόμη εκκρεμεί. Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η

τροποποίηση του υφιστάμενου Νόμου, ώστε να ανασταλεί η εφαρμογή των διατάξεών του, μέχρι την ημερομηνία που θα καθορίσει το Υπουργικό Συμβούλιο με γνωστοποίησή του που θα δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα.

32. Επιπλέον, ο Υπουργός Εσωτερικών, με επιστολή⁴ προς την πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών, ημερομηνίας 27/6/2018, διευκρίνισε ότι, για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας απαιτείται η δημιουργία σημαντικών τεχνικών υποδομών, προμήθεια εξοπλισμού κ.ά., σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε επί του θέματος. Ως εκ τούτου, για την πρακτική εφαρμογή του Νόμου, σύμφωνα με τον Υπουργό, κρίνεται απαραίτητη «α) η σύσταση Υπηρεσίας Διαχείρισης Κεντρικού Συστήματος Ελέγχου στην οποία θα ανατεθούν όλες οι αρμοδιότητες που αφορούν στις άδειες εκπομπής ήχου, β) η εργοδότηση και εκπαίδευση επιθεωρητών ηχητικής ρύπανσης, και γ) η λειτουργία Κεντρικού Συστήματος Ελέγχου που θα διαθέτει την αναγκαία υποδομή πληροφορικής και θα καθορίσει τις διαδικασίες για τη συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία πληροφοριών έντασης ήχου.» Σύμφωνα με τον Υπουργό, «τα πιο πάνω θέματα δεν καλύπτονται όλα από τις πρόνοιες του υπό αναφορά Νόμου» και επιβάλλεται να ρυθμιστούν θέματα οικονομικής, τεχνικής και νομικής φύσεως. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τη σχετική Ανακοίνωση⁵ που δημοσιεύθηκε, «με δεδομένη την αδυναμία πρακτικής εφαρμογής της νομοθεσίας, αλλά και προς αντιμετώπιση του φαινομένου της ηχορύπανσης, το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αποφάσισαν την αναστολή του υπό αναφορά Νόμου και την τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα έτσι ώστε η Αστυνομία να έχει την εξουσία για να προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για λήψη μέτρων σε όσους παραβιάζουν την υφιστάμενη νομοθεσία.»

Δ.2.3 Ο Ποινικός Κώδικας – Κεφ.154 (Άρθρο 187 - Χρήση οργάνων που ενισχύουν τον ήχο σε δημόσιους χώρους ή κοντά σε δημόσιους χώρους)

33. Σύμφωνα με το άρθρο 187(1) του Ποινικού Κώδικα, για τη χρήση τηλεβόα, μεγαφώνων, ενισχυτή ήχου ή άλλου οργάνου που αυτόματα, μηχανικά ή ηλεκτρικά ενισχύει ή μεταδίδει ενισχυμένο ήχο, σε δημόσιο χώρο ή σε οποιονδήποτε άλλον χώρο με τρόπο που να προκαλεί οχληρία σε δημόσιο ή άλλον χώρο, πρέπει να εξασφαλίζεται άδεια από τον Έπαρχο ή από άτομο που εξουσιοδοτεί ο Έπαρχος. Διαπράττεται ποινικό αδίκημα όταν χρησιμοποιούνται τα πιο πάνω όργανα χωρίς άδεια ή όταν κάτοχος άδειας παραβιάζει οποιουσδήποτε όρους της. Σημειώνεται ότι, «το παρόν εδάφιο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση εκπομπής ήχου από κέντρα αναψυχής που εμπίπτουν στις διατάξεις του περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμου του 2007» [ο οποίος έχει, εν τω μεταξύ, καταργηθεί, ενώ ο

⁴ <http://www.moi.gov.cy/moi/moi.nsf/0/ADD0C431434F1EE4C22582BA00194D89?OpenDocument>

⁵ <http://www.moi.gov.cy/moi/moi.nsf/0/ADD0C431434F1EE4C22582BA00194D89?OpenDocument>

καταργητικός Νόμος που τον αντικατέστησε, παρά το ότι είναι σε ισχύ, δεν εφαρμόζεται, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω].

34. Πέραν της επιβολής ποινών στον ιδιοκτήτη, το Δικαστήριο έχει εξουσία έκδοσης Διατάγματος κατάσχεσης του οργάνου διάπραξης του αδικήματος ή στέρξης της άδειας για καθορισμένο χρονικό διάστημα. [Άρθρο 187(2)]

Δ.3 Νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

35. Η **Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ)**⁶ προστατεύει το δικαίωμα κάθε προσώπου, περιλαμβανομένων, βεβαίως, και των παιδιών, στην απόλαυση της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, χωρίς αδικαιολόγητη και δυσανάλογη παρέμβαση [Άρθρο 8]. Σχετική είναι και η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΑΔ) η οποία ερμηνεύει και κατευθύνει το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Άρθρου της ΕΣΔΑ.
36. Σύμφωνα με πάγια νομολογία του ΕΔΑΔ, όταν πρόσωπα επηρεάζονται άμεσα και σε σοβαρό βαθμό από θόρυβο ή άλλου είδους ρύπανση του περιβάλλοντος, μπορεί να προκύπτει θέμα παραβίασης του Άρθρου 8 της ΕΣΔΑ, το οποίο προστατεύει το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και στην κατοικία (Hatton and Others v. the United Kingdom [GC]⁷, §96; Moreno Gómez v. Spain⁸, §53). Το Άρθρο 8 της ΕΣΔΑ τυγχάνει εφαρμογής, είτε όταν η ηχορύπανση ή άλλου είδους ρύπανση προκαλείται απευθείας από το ίδιο το Κράτος, είτε όταν το Κράτος ευθύνεται για την απουσία νομοθεσίας ή κανονισμών που να διέπουν τις δραστηριότητες των ιδιωτών οι οποίες οδηγούν σε ηχορύπανση. Σε περίπτωση που η οχληρία ή/και η ηχορύπανση υπερβαίνουν τις συνηθισμένες δυσκολίες της γεινίασης με άλλα υποστατικά ή οικογένειες και καταλήγουν σε σοβαρά επίπεδα όχλησης, τότε επηρεάζουν την ειρηνική απόλαυση της κατοικίας των παιδιών, είτε αυτές δημιουργούνται από ιδιώτες, επιχειρήσεις ή δημόσιες Αρχές (Martínez Martínez v. Spain⁹, §42 και §51). Σε περίπτωση σοβαρής οχληρίας ή/και ηχορύπανσης, οι αρμόδιες Αρχές, εφόσον ενημερώνονται δεόντως, έχουν υποχρέωση να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για να διασφαλίσουν το σεβασμό στην ιδιωτική ζωή των προσώπων και την ειρηνική απόλαυση της κατοικίας τους. Το ΕΔΑΔ έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 8 της ΕΣΔΑ, σε περιπτώσεις, μεταξύ άλλων, αποτυχίας των Αρχών να εμποδίσουν την ή/και να αντιμετωπίσουν παράπονα αναφορικά με οχληρία που προκαλείτο από δισκοθήκες ή μπαρς και κλαμπς

⁶ https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ELL.pdf

⁷ <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-61188%22%5D%7D>

⁸ <https://www.globalhealthrights.org/health-topics/health-care-and-health-services/moreno-gomez-v-spain-2/>

⁹ <http://echr.ketse.com/doc/21532.08-en-20111018/>

(Martínez Martínez v. Spain¹⁰, §§47-54, Udovičić v. Croatia¹¹, §159, Surugiu v. Romania¹², §§ 67-69).

37. Επομένως, η ηχορύπανση ή οχληρία που επιτρέπεται ή που δεν αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά από το Κράτος, όταν αυτή φτάνει σε πολύ σοβαρά επίπεδα, παραβιάζει το δικαίωμα των παιδιών στην ιδιωτική ζωή και στην ειρηνική απόλαυση της κατοικίας τους.

E. Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα

38. Από την πιο πάνω ενημέρωση των αρμόδιων Αρχών προκύπτει, δυστυχώς, μια θλιβερή εικόνα ως προς τη ρύθμιση και αντιμετώπιση του όλου θέματος της οχληρίας και ηχορύπανσης από διάφορα υποστατικά, τα οποία γειτνιάζουν με κατοικίες στις οποίες διαμένουν και παιδιά.

39. Είναι φανερό ότι, εδώ και χρόνια, το Κράτος, σε όλα τα επίπεδα, απέτυχε να ρυθμίσει αποτελεσματικά το όλο θέμα μέσω νομοθεσίας, η οποία να είναι εφαρμόσιμη και αποτελεσματική. Συγκεκριμένα, η επί ετών ρύθμιση του θέματος της παραχώρησης αδειών εκ μέρους του Επάρχου βάσει του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα, η οποία κρίθηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα ως επισφαλής, συνεχίζει, δυστυχώς, να εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, λόγω της αδυναμίας του Κράτους να εφαρμόσει την ισχύουσα νομοθεσία, δηλαδή, τον περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμο του 2016 [N.50(I)/2016], όπως επισημαίνεται στις απαντητικές επιστολές των αρμόδιων Αρχών. Το εν λόγω άρθρο του Ποινικού Κώδικα, σε σχέση με την υποχρέωση εξασφάλισης άδειας, εξαιρεί από την εφαρμογή του τα κέντρα αναψυχής που εμπίπτουν στις διατάξεις του περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμου του 2007, ο οποίος ουδέποτε τέθηκε σε ισχύ μέχρι την κατάργησή του. Ο Νόμος του 2016 (ο οποίος αντικατέστησε τον Νόμο του 2007), παρά το ότι τέθηκε σε ισχύ από την 1/1/2017, δεν τυγχάνει εφαρμογής στην πράξη, λόγω (όπως υπάρχει παραδοχή) σημαντικής καθυστέρησης που παρατηρείται στη ρύθμιση πρακτικών ζητημάτων που συνιστούν προϋπόθεση για την εφαρμογή του.

40. Και ενώ ο Νόμος 50(I)/2016 βρίσκεται σε ισχύ και ρητά καθορίζει ως αρμόδια Αρχή τον οικείο Δήμο, σε περίπτωση που το κέντρο αναψυχής εμπίπτει στα διοικητικά όρια Δήμου και τον οικείο Έπαρχο, σε περίπτωση που το κέντρο αναψυχής δεν εμπίπτει στα διοικητικά όρια Δήμου, ή όπως άλλως ορισθεί με Διάταγμα του

¹⁰ <http://echr.ketse.com/doc/21532.08-en-20111018/>

¹¹ <https://www.scribd.com/document/325256505/Case-of-Udovicic-v-Croatia>

¹² <http://echr.ketse.com/doc/48995.99-en-20040420/>

Υπουργού Εσωτερικών, κανένας δεν εφαρμόζει ουσιαστικά το Νόμο. Ο Δήμος Πάφου, στην προκειμένη περίπτωση, θεωρεί ότι δεν είναι δική του αρμοδιότητα, ενώ αφήνεται η Αστυνομία να συνεχίζει να εφαρμόζει το άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα, το οποίο όμως εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του, σε σχέση με την αδειοδότηση, κέντρα αναψυχής που διέπονταν από Νόμο, ο οποίος εν τω μεταξύ καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον Νόμο 50(Ι)/2016.

41. Περαιτέρω, από την ανάλυση του νομικού πλαισίου, έχω διαπιστώσει έναν σαφή κατακερματισμό εξουσιών κι ένα σύστημα καθορισμού αρμοδιοτήτων, οι οποίες διέπονται από διαφορετικούς Νόμους. Αυτό δημιουργεί έναν ευδιάκριτο βαθμό πολυπλοκότητας στον τρόπο εφαρμογής του συστήματος και τις διοικητικές πρακτικές που ακολουθούνται, κυρίως, διότι η αποτελεσματικότητά του προϋποθέτει τον συντονισμό και τη συνεργασία διαφορετικών Υπηρεσιών, οι αποφάσεις των οποίων αφορούν διαφορετικά πεδία εφαρμογής. Έχω αναφερθεί στους συναφείς Νόμους, οι οποίοι αποδίδουν διαφορετικής φύσεως αρμοδιότητες σε κρατικούς φορείς, όπως, π.χ. στον Υπουργό Εσωτερικών, τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού (ο οποίος μετεξελίχθηκε σε Υφυπουργείο Τουρισμού), την Επαρχιακή Διοίκηση (Υπουργείο Εσωτερικών), τις Δημοτικές Αρχές (Υπουργείο Εσωτερικών), την Αστυνομία Κύπρου (Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως) κ.ά. Από τις απαντήσεις που έλαβα από τις αρμόδιες Αρχές, **καταδεικνύεται η απουσία ενός ικανοποιητικού πρωτοκόλλου συνεργασίας και συντονισμού των εν λόγω Αρχών.**

42. Χαρακτηριστικό παράδειγμα των πιο πάνω είναι η αναφορά του ΓΔ ΥΔΔΤ, στην επιστολή του προς εμένα, ημερομηνίας 21/8/2018, ότι *«η συνεργασία μεταξύ των Υπηρεσιών δεν είναι ικανοποιητική, καθότι ούτε ο ΚΟΤ ανακάλεσε την άδεια λειτουργίας των υποστατικών, ούτε το Δημαρχείο επενέβηκε βάσει των εξουσιών που του παρέχει το άρθρο 91(α) και 94 του περί Δήμων Νόμου για έκδοση διατάγματος άρσης οχληρίας. Μόνο η Έπαρχος Πάφου ανακάλεσε τις άδειες χρήσης μεγαφώνων που διατηρούσαν τα πιο πάνω υποστατικά.»* Στην προκειμένη περίπτωση και σε άλλες παρόμοιες, μπορεί, όντως, ο ΚΟΤ να μην προέβη σε ανάκληση των αδειών λειτουργίας των υποστατικών, εντούτοις, **είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι, οι συστηματικές παραβιάσεις των όρων της άδειας εκπομπής ήχου που κατέχουν οι εν λόγω ιδιοκτήτες υποστατικών δεν φαίνεται να παραβιάζουν ούτε τις διατάξεις του περί Κέντρων Αναψυχής Νόμου, ούτε τους σχετικούς Κανονισμούς, εφόσον στον περί Κέντρων Αναψυχής Νόμο δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στην άδεια εκπομπής ήχου.** Επομένως, ουσιαστικά, δεν υπάρχει νομικό έρεισμα για ανάκληση της άδειας λειτουργίας εκ μέρους του ΚΟΤ, στο πλαίσιο της δικής του αρμοδιότητας. Από την άλλη, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του Δήμου να επικαλεστεί τον περί

Δήμων Νόμο για έκδοση διατάγματος άρσης οχληρίας, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί υποχρέωσή του στη βάση του περί Κέντρων Αναψυχής (Άδειες Εκπομπής Ήχου) Νόμου, ο οποίος, έτσι κι αλλιώς, ουδέποτε εφαρμόστηκε.

43. Μια επιπλέον δυσλειτουργία που εντοπίστηκε, είναι το γεγονός ότι, σε περιπτώσεις που παραχωρείται παράταση στο ωράριο λειτουργίας των κέντρων αναψυχής από τον οικείο Έπαρχο, θεωρείται ότι παρατείνεται αυτόματα και το ωράριο εκπομπής ήχου, παρά τους αρχικούς όρους που είχαν τεθεί, χωρίς να απαιτείται η εκ νέου εξασφάλιση τροποποιημένης άδειας εκπομπής ήχου. Ως εκ τούτου, παρά το γεγονός ότι οι δύο άδειες εκδίδονται ανεξάρτητα, εντούτοις, φαίνεται ότι, η τροποποίηση των όρων της πρώτης (ωράριο λειτουργίας του κέντρου αναψυχής) θεωρείται ότι αυτόματα επιφέρει τροποποίηση στους όρους της δεύτερης (ωράριο εκπομπής ήχου), ώστε να συνάδει με τις ώρες λειτουργίας του υποστατικού, χωρίς όμως το θέμα να ρυθμίζεται νομοθετικά. Το πρόβλημα αυτό επιβεβαιώνει τον κατακερματισμό που δημιουργείται, λόγω της συμπερίληψης νομοθετικών διατάξεων σε διαφορετικούς Νόμους και της διάσπασης αρμοδιοτήτων σε διαφορετικές αρμόδιες Αρχές.

44. Επομένως, αξιολογώντας, καταρχήν, το σύστημα που ισχύει σε σχέση με τη ρύθμιση της οχληρίας που προκαλείται από την εκπομπή ήχου σε κέντρα αναψυχής, **από απόψεως ασφάλειας δικαίου, διαφάνειας και αποτελεσματικότητας στη διαχείρισή του**, διαπιστώνω ότι, η **αδυναμία εφαρμογής της νομοθεσίας**, παράλληλα με τον **κατακερματισμό αρμοδιοτήτων**, ως προς την εφαρμογή διαφορετικών παραμέτρων αυτού του συστήματος, όχι μόνο **δεν υποβοηθούν την επίτευξη του τελικού στόχου**, που είναι η **συνεπής τήρηση των ορίων εκπομπής ήχου και η συνεπακόλουθη διασφάλιση των δικαιωμάτων των περιοίκων**, αλλά δημιουργούνται περαιτέρω πρακτικά και άλλα προβλήματα, όπως αυτά έχουν αναφερθεί πιο πάνω.

45. Τα πιο πάνω συνιστούν ασύγγνωστες παραλείψεις εκ μέρους του Κράτους, ως προς τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων των παιδιών που επηρεάζονται και, ειδικότερα, το δικαίωμά τους στη ιδιωτική ζωή και απόλαυση της κατοικίας τους, το δικαίωμά τους σ' ένα επίπεδο ζωής που να διασφαλίζει την ολόπλευρη ανάπτυξή τους και το δικαίωμά τους στην ανάπαυση.

ΣΤ. Εισηγήσεις

46. Λυπάμαι να παρατηρήσω ότι, η αναποτελεσματικότητα αυτού του συστήματος, η οποία δημιουργεί αισθήματα αγανάκτησης και δυσαρέσκειας στους πολίτες, στα

μάτια των επηρεαζομένων συχνά μεταφράζεται ως αδιαφορία, ανοχή και μεροληψία εκ μέρους της Αστυνομίας. Όπως έχω επισημάνει, ο Ποινικός Κώδικας, σε αυτές τις περιπτώσεις, εφαρμόζεται καταχρηστικά, ενώ απουσιάζει μια ενιαία ολιστική νομοθεσία που να διέπει την εποπτεία όλων των παραμέτρων που αφορούν τη λειτουργία των κέντρων αναψυχής. Επιπλέον, οι πολίτες σε κάποιες περιπτώσεις αποκτούν εχθρική ή/και καχύποπτη στάση, ως προς τις ενέργειες που λαμβάνονται από το Κράτος για εξυπηρέτηση των επιχειρηματιών, θεωρώντας ότι οι τοπικές Αρχές εφαρμόζουν πρακτικές που συντηρούν την αυθαιρεσία και τα οικονομικά συμφέροντα ιδιωτών, παραβιάζοντας ενδεχομένως το δημόσιο συμφέρον. Επομένως, **προκύπτει ως επιτακτική ανάγκη η βελτίωση των διαδικασιών άσκησης ελέγχου και της λήψης αποτελεσματικών μέτρων, ειδικότερα στις περιπτώσεις συστηματικών παραβιάσεων της νομοθεσίας ή/και δικαστικών αποφάσεων.** Νοείται ότι, για να λειτουργήσει κατασταλτικά αυτό το σύστημα προς την κατεύθυνση της μη-παραβίασής του από επιχειρηματίες, επιβάλλεται να λαμβάνονται τέτοιες αποφάσεις ή/και να εφαρμόζονται τέτοιες ποινές, οι οποίες να επηρεάζουν ουσιαστικά τον προγραμματισμό και τον κύκλο εργασιών των κέντρων αναψυχής, ούτως ώστε, οι ιδιοκτήτες να αναγκάζονται να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της νομοθεσίας και τους όρους των αδειών που κατέχουν.

47. Αφ' ης στιγμής γίνεται αντιληπτό ότι, το θέμα επηρεάζει σημαντικό αριθμό πολιτών, συμπεριλαμβανομένων παιδιών, εφόσον άπτεται των συνθηκών καθημερινής διαβίωσης και του περιβάλλοντος μόνιμης διαμονής τους, η πολιτεία οφείλει να λάβει άμεσα τα αναγκαία διορθωτικά αλλά και προληπτικά μέτρα. Λόγω των προβλημάτων που δημιουργούνται εξαιτίας του κατακερματισμού αρμοδιοτήτων και της συμπερίληψης νομοθετικών διατάξεων σε διαφορετικούς Νόμους, καταδεικνύεται η **ανάγκη υιοθέτησης ολοκληρωμένης και περιεκτικής νομοθεσίας που να διέπει το όλο θέμα, η οποία να είναι, παράλληλα, εφαρμόσιμη στην πράξη, ώστε να λειτουργήσει ένα αποτελεσματικό σύστημα συνολικής διαχείρισης του θέματος.**

48. Υπό το φως των πιο πάνω, θεωρώ ότι η αναβολή ή ο επανακαθορισμός της ημερομηνίας έναρξης της ισχύος του Νόμου δεν συνιστά λύση του προβλήματος. Επιβάλλεται η **άρση των εμποδίων ή/και των περιορισμών που παρεμποδίζουν την άμεση εφαρμογή του Νόμου.** Επομένως, εισηγούμαι τη **λήψη όλων των απαραίτητων ενεργειών και μέτρων για την αποτελεσματική εφαρμογή του Νόμου 50(Ι)/2016 από όλες τις Αρχές, ο οποίος, θεωρητικά τουλάχιστον, αφού ουδέποτε εφαρμόστηκε στην πράξη, πληροί τα εχέγγυα για την ορθή αντιμετώπιση του όλου θέματος.**

Κατακλείδα

49. Η παρούσα Έκθεση¹³ διαβιβάζεται στον Υπουργό Εσωτερικών, τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, τον Υφυπουργό Τουρισμού, τον Δήμαρχο Πάφου, τον Αρχηγό Αστυνομίας, την Έπαρχο Πάφου και τον Αστυνομικό Διευθυντή Πάφου, για δικές τους ενέργειες στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους. Παράλληλα, κοινοποιείται στην Πρόεδρο και τα Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και την Πρόεδρο και τα Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών, για σκοπούς κοινοβουλευτικού ελέγχου, καθώς, επίσης, στον παραπονούμενο γονέα, για σκοπούς ενημέρωσης.

Λήδα Κουρσουμπά
Επίτροπος Προστασίας των
Δικαιωμάτων του Παιδιού

Λευκωσία, Φεβρουάριος 2019

Αρ. Φακ.:

ΓΕΠ 11.11.90
ΓΕΠ 11.17.05.05.53

ΧΚ/ΓΧ

¹³ Η παρούσα Έκθεση βρίσκεται αναρτημένη στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού www.childcom.org.cy στο σύνδεσμο «Επίσημες Θέσεις, Εκθέσεις και Πορίσματα της Επιτροπής».